

BESLUT OM BIOTOPSKYDDSSOMRÅDET LILLA HEDA PÅ FASTIGHETEN HEDA 2:4 I VÄXJÖ KOMMUN

BESLUT

Länsstyrelsen förklarar området Lilla Heda som biotopskyddsområde. Gränsen ska vara den gräns som märks ut i fält med bifogad karta (bilaga 1) som underlag.

SYFTE

Syftet med biotopskyddsområdet är att vårda och bevara naturmiljöer knutna till ängar så att den biologiska mångfalden bibehålls och stärks:

- befintliga ängar ska hävdas genom bästa tillgängliga kunskap så att de biologiska värdena bevaras och stärks
- igenväxande marker ska restaureras för att utvecklas mot ängar där också livsmiljöer kan nyskapas för att värna skyddsvärda arter

SKÖTSELÅTGÄRDER

Länsstyrelsen beslutar att följande åtgärder ska utföras i området:

- slåtter, inkl. alla de åtgärder som enligt bästa tillgängliga kunskap ingår i denna hävdregim (t.ex. slåtter, höbärgning, efterbete, röjning av sly, bränning av gräs och löv). Enstaka år med hävduppehåll för att möjliggöra efterföljande vårbränning får förekomma. Utsättning av i naturtypen naturligt förekommande arter, samt bekämpning av invasiva arter och igenväxningsvegetation, får ske. Jordblottor för att gynna växt- och djurliv får skapas.
- restaurering av igenväxande äng (t.ex. röjning av sly och avverkning av träd).
- återställning av hydrologin så att fuktängens naturvärden bibehålls.

Om skötselåtgärder utförs av någon annan part än Länsstyrelsen regleras detta med särskilda avtal. Till dessa avtal kan även bifogas skötselinstruktioner.

INFORMATION OM EXEMPEL PÅ VERKSAMHETER OCH ÅTGÄRDER SOM KAN SKADA NATURMILJÖN

Inom ett biotopskyddsområde är det inte tillåtet att bedriva en verksamhet eller vidta en åtgärd som kan skada naturmiljön. Nedan anges exempel på verksamheter och åtgärder som kan skada naturmiljön i detta biotopskyddsområde. Det kan även finnas andra verksamheter och åtgärder som kan orsaka skada.

- Utebliven alternativt felaktigt utförd hävd
- Användning av gödsel- eller bekämpningsmedel
- Avverkning av naturvärdesträd
- Grävning
- Schaktning
- Markbearbetning
- Tippning av sten eller jordmassor
- Upplag av skogs- och jordbruksprodukter
- Uppodling
- Skogsodling
- Insådd av gräs eller vallfrön
- Ledningsdragning
- Anläggningar
- Bebyggelse

REDOGÖRELSE FÖR ÄRENDET

De mycket höga naturvärdena inom Lilla Heda biotopskyddsområde har dokumenterats av Länsstyrelsen i samband med de inventeringar som redovisas under "Motivering" nedan.

Överenskommelse om intrångsersättning har träffats med fastighetsägarna i november 2016.

Förslaget till beslut skickades 2017-02-06 till sakägare som förelades att komma in med eventuella erinringar. Myndigheter, ideella föreningar m.fl. har samtidigt lämnats tillfälle att yttra sig över förslaget.

SYNPUNKTER PÅ FÖRSLAGET TILL BESLUT

Växjö kommun lämnar följande yttrande: Växjö kommun ser positivt på bildandet av biotopskyddsområdet Lilla Heda. Området är utpekad som Natura 2000-område men har vuxit igen en del de senaste åren. Ängsmarker tillhör våra artrikaste ekosystem och biotopskyddsområdet blir ett viktigt verktyg för att röja och bedriva den nödvändiga hävden och därmed bevara och utveckla områdets naturvärden. I beslutet nämns skötselåtgärder som kan utföras. Denna lista kan kompletteras med hamling, bekämpande av ohävsarter och åtgärder för att gynna insektsfaunan som t.ex. skapande av jordblottor där det är låga floravärden. Det kan också upplysas om att partier med rik blomning ska kunna lämnas oslagna för att gynna

insektslivet. Listan på skadliga åtgärder skulle kunna kompletteras med felaktig plantering av träd och buskar liksom för tidigt utförd slätter.

Skogsstyrelsen Kronobergs distrikt ser positivt på att Länsstyrelsen bildar biotopskyddsområdet enligt bifogat förslag till beslut.

E.ON Elnät Sverige AB lämnar följande yttrande: Underhåll på ledningarna måste kunna genomföras även efter att biotopskyddsområdet har beslutats. Nödvändigt underhåll innefattar möjlighet att köra med maskiner till ledningen samt köra med maskiner i ledningsgatan i händelse av störning eller annat reparationsarbete. E.ON Elnät måste vidare kunna utföra normal underhållsröjning inom en skogsgata på 8 meter samt därutöver ta bort enstaka, för ledningen, farliga träd utanför skogsgatan. Om det ska ingå i biotopskyddet att kvarlämna fällda träd kan E.ON Elnät göra det under förutsättning att Skogsstyrelsen tar det fulla ansvaret för skogsskyddet. E.ON Elnät avser att området för den norra ängen justeras i det sydöstra hörnet så att ledningsgatan inte ingår i skyddsområdet. Området för den södra ängen föreslås slopas helt. Alternativt flyttas den södra gränsen norrut så att den södra ledningsgatan inte ingår i skyddsområdet. Markbränning får ej ske i ledningsgatorna. Den norra ledningen är planerad för ombyggnad om något år och ska kunna byggas om i luft eller till markförlagd kabel på södra sidan om vägen utan hinder. E.ON vill även uppmärksamma att under eller invid ledningarna får inga jaktorn eller dylikt uppföras. Om marknivån under ledningen ändras måste kontakt tas med E.ON Elnät. Om träd avverkas invid eller under våra kraftledningar gäller särskilda bestämmelser. Innan arbete i ledningsområdet påbörjas ska ledningsbevakning beställas via E.ONs kundsupport. Under förutsättning att ovan restriktioner följs samt att E.ON Elnät inte drabbas av några kostnader så har E.ON inget att erinra över bildande av biotopskyddsområdet.

Kronobergs Ornitologiska Förening framför följande yttrande: Föreningen ställer sig helt positiv till förslaget. Vi anser att vårt län måste ha ett tätt nät av skyddade områden av olika beskaffenheter så att den biologiska mångfalden kan bevaras och helst stärkas. Vi är positiva till de föreslagna skötselåtgärderna men vi anser att arbeten inte ska utföras under fåglarnas häckningstid. De två områdena är inte stora och deras betydelse för fågelfaunan är gissningsvis marginell. Däremot var biotoptypen i forna tider betydligt mer omfattande. Förlusten av denna biotoptyp har säkert påverkat fågelfaunan mycket negativt. Några arter som fanns i ängslandskapet är trädlärka, ortolansparv, gulspurv, nattskär, hämpling och buskskvätta. Trastar var säkert talrika. Det vore intressant att inventera dessa biotopskyddade områden efter att åtgärder har utförts och det har gått några år. Föreningen bidrar gärna med sina erfarenheter av fågelinventeringar.

LÄNSSTYRELSENS BEMÖTANDE AV INKOMNA SYNPUNKTER

Länsstyrelsen har, efter Växjö kommuns förslag, justerat beslutet så att invasiva arter och igenväxningsvegetation får bekämpas och jordblottor för att gynna växt och djurliv skapas.

Beslutet om biotopskyddsområde hindrar inte normalt underhåll av ledning och ledningsgata, akuta reparationsåtgärder eller ersättning av ledning. Arbetena ska utföras så att skador på naturmiljön inte uppstår i enlighet med detta beslut.

MOTIVERING

Enligt 7 kap. 11 § miljöbalken (1998:808) och 7 § förordningen (1998:1252) om områdesskydd enligt miljöbalken m.m. får biotopskyddsområde bildas för små mark- och vattenområden (biotoper) som på grund av sina särskilda egenskaper är värdefulla livsmiljöer för hotade djur- eller växtarter, eller som annars är särskilt skyddsvärda. De biotoper som kan skyddas av en länsstyrelse finns förtecknade i bilaga 3 till förordningen. Inom ett biotopskyddsområde är det inte tillåtet att bedriva en verksamhet eller vidta en åtgärd som kan skada naturmiljön. Länsstyrelsen får besluta om de åtgärder som behövs för att vårda ett biotopskyddsområde. Innan en åtgärd vidtas ska den som äger eller har särskild rätt till området underrättas särskilt.

Genom att skydda naturområden som biotopskyddsområde eller någon annan form av områdesskydd förbättras förutsättningarna för bevarandet av biologisk mångfald. Skyddet bidrar också till uppfyllandet av FN:s konvention om biologisk mångfald, samt de nationella miljökvalitetsmål som Sveriges riksdag har antagit, vilket innebär att det finns ett stort allmänt intresse av att bevara skyddsvärda mark- och vattenområden. I detta fall berörs särskilt miljökvalitetsmålen *Ett rikt odlingslandskap* och *Ett rikt växt- och djurliv*.

Det berörda området utgörs av två närliggande ängar med speciell flora och fauna som är knuten till sådana biotoper. Områdenas areal är totalt ca 1,9 ha. Ängar utgör livsmiljöer för ett flertal hotade växt- och djurarter. Områdets naturvärden redovisas i bifogad beskrivning (bilaga 2).

Området har i ängs- och hagmarksinventeringen klass 1 i en fyrgradig skala, där klass 1 innebär det högsta värdet, är ett Natura 2000-område (Lilla Heda, SE0320194), har i Kronobergs läns naturvårdsprogram klass 3 i en tregradig skala, där klass 1 innebär det högsta värdet, och är utpekat som riksintresse för naturvärden inom området "Libbhults ängar-Karryd" (NRO07037).

Idag återstår endast ett fåtal ängar av Lilla Hedas kvalitet i Kronobergs län, vilka alla har en liten areal. Bevarandet av naturvärdena förutsätter att långsiktiga skötselinsatser görs. Detta möjliggörs om området är skyddat som biotopskyddsområde.

Länsstyrelsen anser, vid en intresseprövning enligt 7 kap. 25 § miljöbalken, att skyddet innebär en rimlig balans mellan de värden som ska skyddas och

det intrång detta innebär för enskilds rätt att använda mark och vatten. Bildandet av biotopskyddsområdet är förenligt med miljöbalkens mål i 1 kap. 1 § och bestämmelserna om hushållning med mark och vatten i 3 och 4 kapitlen miljöbalken.

UPPLYSNINGAR

Ett beslut om bildande av ett biotopskyddsområde ska gälla omedelbart även om det överklagas (se 7 kap. 11 § miljöbalken).

I norra delen av biotopskyddsområdet finns en körväg som får användas för jord- och skogsbrukstransporter (bilaga 1).

BESLUTANDE

Beslut i ärendet har fattats av Landshövding Ingrid Burman.

I handläggningen av ärendet, i vilket naturskyddshandläggaren Love Eriksen varit föredragande, har även varit enhetschefen Martin Sjö Dahl, funktionschefen Elisabet Ardö, länsjuristen Henrik Skanert och länsrådet Anders Flanking deltagit.

Ingrid Burman
Landshövding

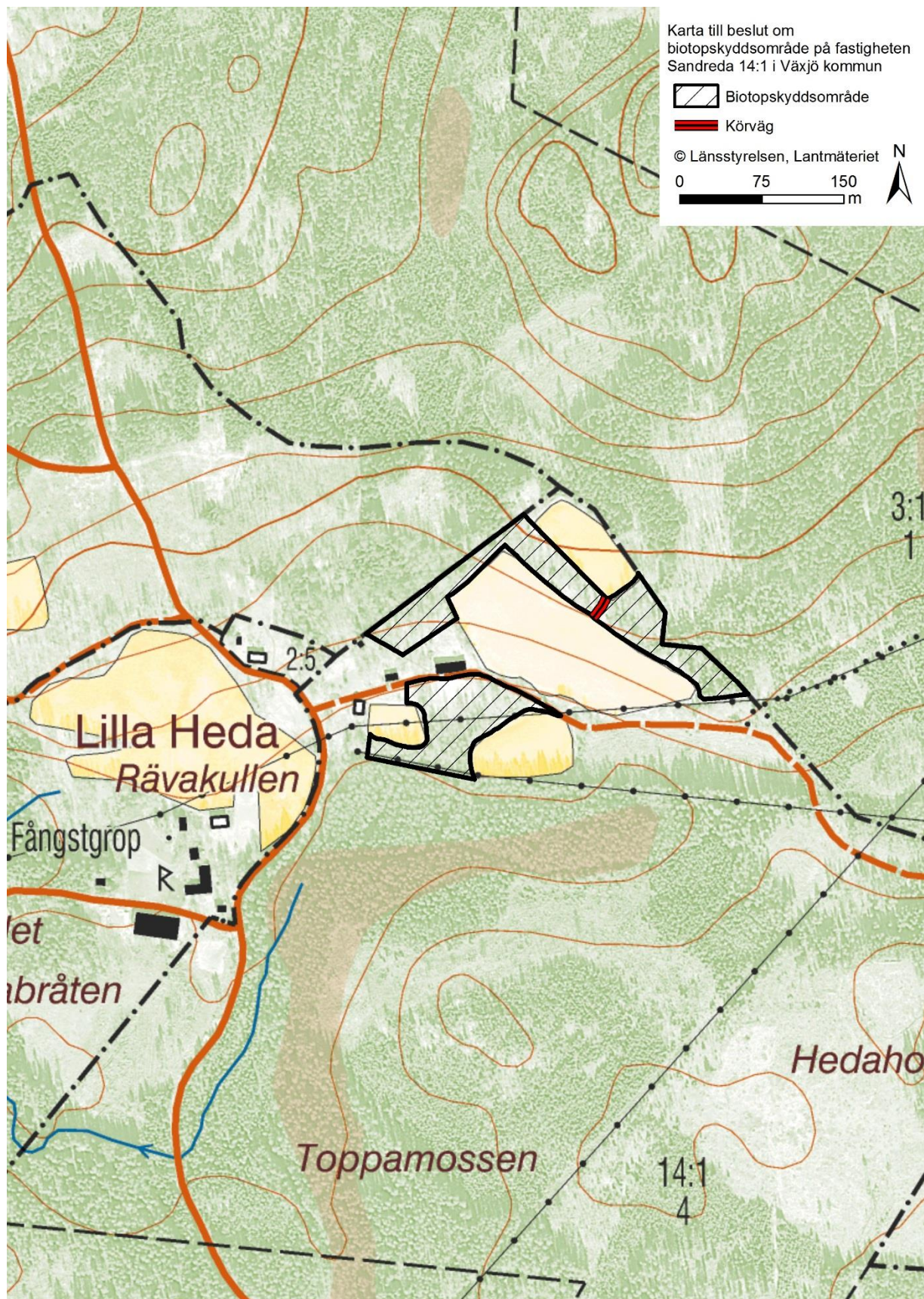
Love Eriksen
Naturskyddshandläggare

ÖVERKLAGAN

Detta beslut får överklagas hos mark- och miljödomstolen (se bilaga 4).

BILAGOR

1. Karta
2. Beskrivning av biotopskyddsområdet
3. Sakägarförteckning och sändlista
4. Överklagan till mark- och miljödomstolen

BESKRIVNING AV BIOTOPSKYDDSSOMRÅDET

Byn Lilla Heda ligger i Sjösås socken i norra delen av Växjö kommun. Biotopskyddsområdet utgörs av två ängar omgivna av åkermark som idag brukas till vallodling, samt igenväxande ängsmark i behov av restaurering. Ängarna ingår i Natura 2000, EU:s nätverk för värdefull natur.

SÖDRA ÄNGEN

Den södra ängen är belägen i en svag sydsluttning med rörligt markvatten där det i den västra delen löper ett mindre handgrävt dike (se karta, bilaga 1). Naturtypen är *fuktängar* (6410) och i den södra halvan av ängen ansamlas vatten så att denna del periodvis är blöt. De centrala delarna av ängen är välhävda medan det i utkanterna förekommer igenväxningsvegetation. Ängen är glest bevuxen med björk, varav huvuddelen bör avverkas för att gynna kärlväxt- och ängssvampfloran. I söder finns en skyddszon mot den omgivande produktionsskogen där barrträd inte ska förekomma. Floran är artrik för den aktuella naturtypen (tabell 1).

Tabell 1. Artlista södra ängen

Karaktäristiska arter	Typiska arter	Rödlistade arter	Övriga arter
blåtåtel	darrgräs	sommarfibbla (NT)	backnejlika
knapptåg	stjärnstarr		prästkrag
vårbrodd	hirsstarr		humleblomster
	knägräs		
	slätterblomma		
	sumpmåra		
	smörboll		

NORRA ÄNGEN

Den norra ängen ligger NO om den södra och är åtskild från den sistnämnda genom en åker där vallodling bedrivs (se bilaga 1). Området utgörs av ett ca 30 meter brett och 110 meter långt torrängsparti med åkermark längs bägge sidorna. Ängen är välhävddad, men något mossanlupen, vilket skulle kunna avhjälpas genom vårbränning och efterbete (vilket idag inte förekommer). Vid ängens kortsidor möter igenväxningsmark där restaureringsåtgärder behövs för att kunna återuppta slåttern. I väster finns ytterligare ängsmark med restaureringsbehov. Ängen är bevuxen med ek och björk, varav huvuddelen bör avverkas för att gynna kärlväxt- och ängssvampfloran. Området är en torräng och naturtypen följaktligen *slåtterängar i låglandet* (6510). Floran är artrik (tabell 2).

Tabell 2. Artlista norra ängen

Karaktäristiska arter	Typiska arter	Rödlistade arter	Övriga arter
vårbrodd	jungfrulin	slåttergubbe (VU)	solvända
	svinrot	sommarfibbla (NT)	åkervädd
	ängsvädd	slåtterfibbla (VU)	prästkrag
	brudsporre		tjärblomster
	darrgräs		
	stor		
	blåklocka		
	liten		
	blåklocka		
	brudborste		
	grönvit		
	nattviol		